

Andělská Hora

Kraj: Karlovarský

Správní obvod: Karlovy Vary

Nadmořská výška: 665 m n. m.

Počet obyvatel: 379

Adresa URL: www.andelskahora.cz

Okres: Karlovy Vary

GPS souřadnice: 50.204381N, 12.962802E

První pís. zmínka: 1402 (620 let)

PSČ: 364 71

Historie obce Andělská Hora

V ploché rovinaté krajině mezi Karlovými Vary a Bochem se zvedá nečekaně z terénu mohutný kopec ukončený rozeklaným skalnatým temenem a ozdobený siluetou rozvalin hradu Andělská Hora pod nimiž se k úpatí vrchu přimyká stejnojmenné městečko. První písemná zmínka o hradu je z roku 1402, kdy Boreš z Oseka je uváděn sezením na Andělské Hoře, a dá se podle ní předpokládat, že hrad byl založen koncem 14. století nebo počátkem 15. století.

Po smrti Oldřicha z Hazemburka roku 1414 se Andělská Hora stává korunním majetkem a byla patrně spravována loketským pukrabím. Za husitských válek kolem roku 1429 dobyl hrad husitský hejtman Jakoubek z Vřesovic a vytvořil z něho opěrný bod při četných výpadech na Loketsko, Chebsko a do Bavor.

Po bitvě u Lipan v roce 1434 byla Andělská Hora císařem Zikmundem dána jako léno Kašparu Šlikovi, ale v roce 1461 ji král Jiří z Poděbrad vrací Hazeburkům. Na počátku sedmdesátých let 15. století se stávají majiteli hradu pánové z Plavna, a přibližně v osmdesátých letech za Jindřicha III. z Plavna bylo v podhradí Andělské Hory založeno i městečko. Později kupují celé panství Colonové z Felsu a na Šenkenberce a koncem 16. století přestává být hrad sídlem majitele panství.

Linhart z Colonu, který patřil mezi iniciátory stavovského povstání v roce 1618, se zúčastnil defenestrace na Pražském hradě a ve válce mezi císařem a českými stavy stál vedle hraběte z Thurnu a v čele stavovské armády. Padl v bitvě u Sitzendorfu v dubnu 1620 a místodržitelským patentem z roku 1621 byly jeho statky konfiskovány. Roku 1622 byly prodány komorníkovi císařské rady Heřmanu Černínu z Chudenic a v majetku tohoto rodu zůstaly.

Městečko

Městečko Andělská Hora při úpatí skalnatého ostrohu vzniklo v poslední čtvrtině 15. století za Jindřicha III. z Plavna a svou dispozici naznačuje, že jde o městskou zástavbu vzniklou založením na "zelenem drnu".

Osu tvoří podélné náměstí obklopené ze tří stran frontou nízkých domků, většinou o jednom podlaží nebo přízemních. Delší severní stranu náměstí uzavírá farní kostel sv. Mikuláše, původně gotický, postavený 1478-1490 E. Braunem. V roce 1497 bylo městečku udělo privilegium a městský znak (přifařena Olšová Vrata a Sedlečko). Základ ekonomické aktivity obyvatel Andělské Hory tvořil obchod, řemesla a zemědělství s proměnnou intenzitou. Odras této aktivity se projevil od roku 1500 v zavedených výročních trzích a od roku 1571 vpravidelných čtvrtletních trzích.

Mnoho domů v městečku bylo potom postaveno z kamene hradu. Na konci feudalismu mělo městečko 134 domů a téměř osm set obyvatel. Ti se živili především zemědělstvím a dobytčářstvím. Zastoupena byla i řemesla. V roce 1806 zdy bylo 23 řemeslníků a v roce 1831 jich bylo již 80. Z řemesel to zpočátku

bylo hlavně tkalcovství (haleny z Andělské Hory byly až do začátku 19. století známým pojmem v obchodě). Postupně strojní výroba tuto manufakturu vytlačila a obyvatelé museli hledat náhradní obživu. V roce 1608 bylo městečko postiženo morem a zemřelo 73 obyvatel. Kostel vyhořel roku 1641 a znovu v roce 1716 za požáru města. Na východní straně náměstí upoutá pozdně barokní radnice. Mnoho domů v městečku bylo potom postaveno z kamene pustého hradu.

Další zaměstnannost ovlivnil rozvoj a potřeby blízkého lázeňského místa Karlových Var. K většině podnikatelům patřil kameník a silniční Petr Wolf, který zaměstnával 70 dělníků. Některá jeho díla se zachovala dodnes: zámek Kysibl (stružná), pavilon pramene v Kyselce, zámecká kolonáda. Navíc bylo městečko oblíbeným výletním místem karlovarských lázeňských hostů, mezi něž patřil roku 1786 i J. W. Goethe, který zde oslavil své 37. narozeniny. V letech 1720 - 1790 zaznamenává městečko maximální rozkvět. V tomto období zde žilo kolem 2000 obyvatel. Od druhé poloviny 19. století jejich počet klesal až do začátku druhé světové války a to z důvodu dlouhodobě se projevujících ztrátě podmínek k životnosti sídla, o změnách vnějších vztahů a názorů na životní úroveň (urbanizace směrem do Karlových Var, omezování výrobních sil v důsledku vyšších nároků na technickou vybavenost, stagnující podmínky k vyšším nárokům na životní úroveň.

Původní podoba městečka byla zničena za velkého požáru roku 1887. Po násilném připojení pohraničí k Německu v roce 1938 byl statut městečka zrušen. Po druhé světové válce bylo původní obyvatelstvo Andělské Hory vysídleno. Byly zpřetrhány tradice a zvyky. Noví osadníci neměli a ani nemohli mít takový vztah k půdě, jako mají starousedlíci v oblastech, kde rody hospodaří na půdě i několik staletí. Osadníci měli v podvědomí obavy z možného návratu původního německého obyvatelstvo. Nejen po 2. světové válce, ale již 19. století po městském požáru se projevil úbytek domů, který již nebyl nahrazen. S další obnovou a rozvojem městečka se tudíž nepočítalo již před 100 léty. Andělská Hora, se stala od 1. července 1975 součástí města Karlových Var.

